

Основними немайновими правами громадян є: право громадян на ім'я. Воно надає носієві юридично забезпечену можливість мати певне ім'я, вимагати від оточуючих, щоб його називали власним іменем. Інші особи не можуть користуватися цим ім'ям або привласнювати його. Як зазначає Р. О. Стефанчук, фізична особа набуває цивільних прав та створює для себе цивільні обов'язки, а також здійснює ці права та виконує обов'язки під своїм іменем (ч.1 ст. 28 ЦК України). А це означає, що фізична особа реалізуючи дане повноваження може використовувати своє ім'я у всіх сферах суспільних відносин, в тому числі при вчиненні право чинів, за значенні свого імені у різного роду посвідчень особи, документах про освіту, вимагати зазначення свого імені як автора, тощо [3, с. 92].

Право кожної особи звернутися до суду за захистом свого особистого чи майнового права або інтересу закріплено в ч. 1 ст. 15 ЦК України. Право на захист особа здійснює на свій розсуд (ст. 20 ЦК) [2].

Таким чином, цивільно-правовий захист – це система правових засобів, спрямованих на забезпечення та здійснення відповідних цивільних прав; система юридичних норм, спрямованих на попередження правопорушень та усунення їх наслідки; це діяльність суду чи інших юрисдикційних органів із попередження та відновлення порушеного права.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
2. Гражданское право: учеб.: в 3 т. – Т. 2. – 4-е изд., перераб. и доп. / Е. Ю. Валявина, И. В. Елисеев и др.; отв. ред. А. П. Сергеев, Ю. К. Толстой. – М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2005. – 848 с.
3. Стефанчук Р. О. Право на ім'я / Р. О. Стефанчук // Університетські наукові записки, 2005. – № 1–2 (13–14). – С. 83–97.
4. Харь І. О. Особисті немайнові блага: види та способи захисту / І. О. Харь, О.О. Білецька // Юридична наука. – № 3. – 2012. – С. 52–57.

УДК 34:656 (043.2)

Гуренко-Вайцман М. М., д.ю.н., професор,
Кримський державний медичний університет,
Вайцман В. Г., к.ю.н., ДАТ «Чорноморнафтогаз»,
м. Сімферополь, Україна

ІНСТИТУТ МОБІЛІЗАЦІЇ СИЛ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ У СФЕРІ ДОРОЖНЬОГО ТРАНСПОРТУ

Оборона та безпека в сучасному суспільстві та державі традиційно розглядаються як одна з найвищих цінностей. Суспільство, соціальні, політичні та державні інститути забезпечують свої інтереси у сфері оборони та безпе-

ки, за допомогою права. В свою чергу, ефективність права залежить від багатьох чинників, серед яких вагоме місце займає саме надійне забезпечення оборони та безпеки країни. Право має «урівноважувати» використання політичних та військово-силових методів у вирішенні завдань оборони.

Слід зазначити, що на сьогодні існує величезна кількість загроз як для безпеки держави так і для її оборони. Повний перелік даних загроз наводиться у Законі України «Про основи національної безпеки України» [1]. Вказаний Закон до загроз національній безпеці відносить надзвичайні ситуації природного, техногенного та соціально-політичного характеру. Також зауважимо, що у зв'язку з інтенсивною інтеграцією України до різних міжнародних об'єднань, діяльність яких направлена на боротьбу з тероризмом та забезпечення загальної безпеки, збільшується імовірність виникнення на території України надзвичайних ситуацій воєнного характеру.

Інститут мобілізації, з юридичної точки зору, представляє собою комплексний правовий інститут зі специфічним змістом і структурою. Інститут мобілізації забезпечує регулювання суспільних відносин, які виникають у зв'язку з виникненням надзвичайних ситуацій будь-якого характеру, що у свою чергу свідчить про необхідність існування у правовій системі даного інституту, адже за умов виникнення надзвичайних ситуацій події можуть виходити з під контролю органів публічного управління, а зокрема сил охорони правопорядку. На нашу думку, у разі оголошення мобілізації виникають такі групи відносин:

- між різними органами публічного управління, а зокрема силами охорони правопорядку у сфері дорожнього транспорту;
- між органами публічного управління, а зокрема силами охорони правопорядку, що відповідальні за реалізацію мобілізації у сфері дорожнього транспорту та фізичними й юридичними особами, які зобов'язані виконувати заходи щодо здійснення мобілізації.

Так, Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» мобілізацію визначає, як комплекс заходів, здійснюваних з метою планомірного переведення національної економіки, діяльності органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій на функціонування в умовах особливого періоду, а Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту – на організацію і штати воєнного часу [2].

Аналіз чинного законодавства дозволяє виокремити такі види мобілізації: загальна; часткова; цільова; відкрита; прихована [2]. Загальна мобілізація проводиться одночасно на всій території України і стосується національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту, підприємств, установ і організацій.

Часткова мобілізація може проводитися в окремих місцевостях держави, а також стосуватися певної частини національної економіки, Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту, підприємств, установ і організацій.

Мобілізація проводиться відкрито, коли достовірно відомо про явну підготовку противника до збройної агресії або коли воєнні дії вже розпочалися. У разі проведення відкритої мобілізації органами внутрішніх справ і внутрішніми військами одночасно здійснюються заходи мобілізації за ступенями готовності та мобілізаційними планами, у строки, обсягах і на територіях, визначених Указом Президента України про мобілізацію. Рішення про проведення відкритої мобілізації негайно оголошується через засоби масової інформації.

Прихована мобілізація здійснюється під виглядом виконання звичайних заходів оперативної та мобілізаційної підготовки військ, спеціальних формувань без розголошення дійсної мети заходів, що проводяться. Рішення про проведення прихованої мобілізації доводиться по закритих каналах до керівників центральних та місцевих органів державної виконавчої влади у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

З метою ліквідації наслідків стихійного лиха або катастрофи у мирний час може проводитися цільова мобілізація. Обсяги і терміни проведення цільової мобілізації визначаються Президентом України. Проаналізувавши положення вищезазначених нормативно-правових актів слід прийти до висновку, що підставою для оголошення мобілізації є виникнення надзвичайних ситуацій різного характеру.

Література

1. Про основи національної безпеки України: Закон України від 9.06.2003 № 964-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.
2. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України від 21.10.1993 № 3543-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3543-12>.

УДК 347.763 (043.2)

Дзюбенко О. Л., к.ю.н.,

Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ, Україна

СПЕЦИФІКА ПРЕДМЕТУ ДОГОВОРУ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРА ТА БАГАЖУ АВІАЦІЙНИМ ТРАНСПОРТОМ

Правове регулювання договору перевезення пасажирів та багажу авіаційним транспортом здійснюється як нормами національного цивільного законодавства, так і міжнародними нормативними актами, зокрема: Варшавсь-